

PaedDr. Jana Křokov

Samořtdium počas obmedzenia řkolskej prevádzky

11. 05. 2020 – 15. 05. 2020

Slovensk jazyk a literatúra

IX. A, IX. B

LV

Téma: Charlotte Brontev: Jana Eyrov

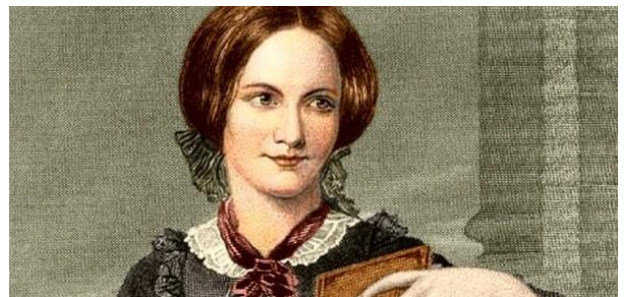
lohy:

- 1. Pretajte si úryvok z učebnice LV str. 81.**
- 2. Napiřte si poznamky – meno autora, názov úryvku, LD, LF, L, tmu a ideu.**
- 3. Vypracujte nasledujúci PL.**

Charlotte Brontev: Jana Eyrov

Práca s literárnym textom

- odpovede na otázky oznaen # vyhľadaj na internete

1. # V ktorom storoi a kde řila Charlotte Brontev a koľkých rokov sa dořila?

.....

2. # Z koľkých detí pochádza Ch. B. ?.....

3. # Napiř men Charlottinch slávných sestier a ich najznamejřie diela.

.....

.....

4. # Ako sa volala řkola, ktor sestry navřtevovali a skrýva sa za ňou Lowoodsky stav.

5. o si myslř o dennom reřime v dievčenskej řkole, prekvpilo ťa niečo? Vyjadri svoj názor a v niekoľkých bodoch tento reřim zaznamenaj.

.....
.....
.....
.....
6. Vytvor krátky statický opis ústavnej rovnošaty:

.....
.....
.....
.....
7. Ako sa volala správkyňa Lowoodskej školy a čo vyučovala?

.....
8. Koľko chovancíc obývalo školu? .....

SJ

Téma: Publicistický štýl

Poznámky:

Publicistický štýl a jeho žánre

- subjektívno – objektívny štýl; uplatňuje sa vo sfére žurnalistickej (novinárskej) komunikácie; cieľom je prinášať informácie o aktuálnych udalostiach, poučať, ovplyvňovať, presviedčať a získať pre svoj názor čitateľskú verejnosť; publicistický štýl na rozdiel od odborného štýlu prispôsobuje náročnosť obsahu a formy priemernej vzdelanostnej úrovni obyvateľstva; musí zabezpečiť všeobecnú zrozumiteľnosť textov, čo nie je podmienkou v náučnom štýle

Využíva:

- a) informačný slohový postup** – správa, interview atď.
- b) náučný slohový postup** – úvodník, recenzia atď.
- c) úvahový slohový postup** – komentár, glosa atď.
- d) rozprávací slohový postup** – len fejtón
- e) opisný slohový postup** – reportáž

Je hybridným štýlom, pretože využíva výrazové prostriedky náučného, umeleckého, hovorového štýlu.

Základné znaky:

a) písomnosť – nedostatok spätnej väzby; členenie textu na titulok, nadtitulok; absencia mimojazykových prostriedkov; pasívne konštrukcie, polovetné konštrukcie; malá frekvencia spojky.

b) verejnosť – všeobecná zrozumiteľnosť textov; všeobecný adresát, masmediálny priestor; gramatická nenáročnosť vety, tvarov; jazyková stereotypnosť napr. správ; zaokrúhľovanie číselných údajov; sloveso v tvare 1.os.pl.

c) variabilnosť – bohatstvo tém, kompozičná pestrosť, pestrosť útvarov; málo opakujúcich sa slov.

d) aktualizovanosť – presvedčivý a pútavý obsah; nevšedné vyjadrovanie – Hotovosť v pohotovosti; prezentácia individuálneho štýlu, hlavne v komentári; neologizmy – módne slová – predvstupové očakávania, ošetriť zákonom; metafory – strhol vedenie na našu stranu; hyperbola – patrí nám svet.

Druhy útvarov:

a) spravodajské útvary – správa, interview, riport, komuniké atď. Sú ovplyvnené administratívnym štýlom a informačným slohovým postupom.

b) analytické útvary – úvodník, komentár, recenzia, posudok. Sú ovplyvnené náučným štýlom a výkladovým slohovým postupom.

c) beletristické útvary – reportáž (vplyv opisného slohového postupu), fejtón (vplyv rozprávacieho slohového postupu). Sú ovplyvnené umeleckým štýlom.

Funkcia titulku:

Titulok dáva čitateľovi prvú informáciu, upútava jeho pozornosť a zachytáva celý obsah článku, niekedy naznačuje názor redaktora alebo celej redakcie na prezentovaný jav.

Okrem titulku sa v novinách stretáme s nadtitulkom a podtitulkom.

Správa - druhy správ:

a) jednoduchá – nekomentovaná

b) komentovaná (rozšírená)

Jednoduchá správa je najčastejšie sa vyskytujúci útvar v novinárskom štýle. Je najstručnejším konštatovaním o uskutočnení nejakej udalosti. Pri maximálnej stručnosti však nesmie vynechať žiadny fakt. Obsahuje titulok, ktorý informuje o obsahu správy; miesto; skratku tlačovej agentúry a skratku mena redaktora. Niekedy niektorý z údajov chýba.

Komentovaná (rozšírená) správa je komplikovanejšia kompozične i graficky. Obsahuje titulok, ktorý láka pozornosť čitateľa, nadtitulok, ktorý poskytuje prvú informáciu o udalosti, perex (z lat. per extensum – na celú šírku) – úvodná časť správy napísaná širšie a tučnejšie ako ostatný text. V perexe má údaj o mieste, o tlačovej agentúre, skratku mena autora a stručnú správu o udalosti. Pod perexom sú stĺpce podrobnejšieho záznamu udalosti s komentárom autora.

Interview

- je oživením medzi novinárskymi útvarmi, pretože je dialogický. Nie je to bežný rozhovor, ale riadený tak, aby hosť o sebe povedal čo najviac informácií. Interview patrí medzi spravodajské útvary.

Druhy:

1. klasické interview je obsahovo i graficky (odsekom, iniciálkami hviezdíčkou, bodkou atď.)

rozčlenený na otázky a odpovede. Skladá sa z nadtitulku (zvyčajne sa v ňom spomenie meno osobnosti), titulku (priťahuje pozornosť čitateľa), stručnej charakteristiky osobnosti (býva písaná širšie ako ostatný text, alebo graficky zvýraznená farbou, geometrickým tvarom atď.), fotografie a otázok a odpovedí v stĺpcoch. Na konci je údaj kto sa pýtal.

2. monologické interview sa od klasického odlišuje len tým, že prináša len odpovede bez otázok (otázky dostal odpovedajúci dopredu).

Komentár

- využíva výkladový a úvahový slohový postup, analyzuje spoločenský jav a hodnotí ho zo subjektívneho hľadiska. Redaktor sa nedrží vždy iba faktu, ale snaží sa predpovedať vývoj, kombinuje, vyslovuje hypotézy. Autor komentáru je vždy podpísaný. V renomovaných novinách sú práve komentáre mienkotvorné – ovplyvňujú verejnú mienku.

Recenzia

- je hybridný slohový útvar, patrí aj do náučného štýlu. V publicistike je veľmi častá. Využíva výkladový a úvahový slohový postup, ale aj informačný a opisný slohový postup. Informuje o hotovom vedeckom, umeleckom diele, koncerte, výstave obrazov, inscenácii atď. a zároveň ho hodnotí. Autor sa pokúša o objektívne hodnotenie, poukazuje na kvality i nedostatky diela. Napriek tomu sa na dielo díva zo svojho zorného uhla.

Kompozičná štruktúra recenzie je trojčlenná:

- 1. úvod** – základné fakty o diele – vydavateľstvo, rok vydania, prípadne prekladateľ, ilustrátor atď., počet strán;
- 2. jadro** – hodnotenie formy, obsahu, vyjadrovacích prostriedkov;
- 3. záver** – celkové zhodnotenie diela, odporúčania.

Reportáž

patrí k beletrizovaným útvarom, okrem správy o udalosti nám približuje atmosféru podujatia; popisuje hostí, ktorí sa na nej zúčastnili; opisuje prírodu, lyricky približuje zmeny počasia, hru svetla a tieňov atď. Novinárov osobný pohľad, názor je prítomný v celej reportáži. Okrem informačného slohového postupu je v reportáži dominantný opisný slohový postup. Reportáže v knižnej podobe z neznámych krajov či kontinentov patria do umeleckého štýlu.

♦ **Riport** – prináša stručnejšiu správu o nejakej udalosti (bez opisu prostredia, ľudí)

Aj tam novinár musí byť aktívnym účastníkom udalosti. Keby len stroho zapísal, čo sa dialo, koľko akcií sa uskutočnilo, napísal by referát (správu o činnosti) a nie riport.

Úlohy:

- 1. Napíšte si poznámky z predchádzajúceho textu do zošita SJ.**
- 2. Prečítajte si správu z učebnice SJ na str. 100 a písomne do zošita vypracujte úlohy na str. 100 - 101/2. a, c, d, e.**

Všetky vypracované úlohy odfot'te a pošlite cez edupage!